

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 január Kerekasztal

„A turulokráciát csak akkor tudjuk leváltani, ha...” Botka László a Fapados Szalonban, moderátor Pikó András, hozzászólók Bitó László, Bauer Tamás, Szabó Zoltán, Vitányi Iván

– *Miért pont Bugacon találkoztak Bajnai Gordonnal?*

Botka László Bugac az a hely, ahol a Magyar Nemzet és a Hír Televízió csalhatatlan információi szerint titokban Bajnaival szoktunk egyeztetni a demokratikus erők összefogásáról. Az elmúlt néhány hét, néhány hónap tapasztalata számomra az, hogy lassan az egész ország egy nagy Bugaccá válik.

– *És mindenütt ott volt Bajnai Gordon?*

Botka Gordon nem volt ott mindenütt. Ezeken a beszélgetéseken, akár nagyvárosban, akár budapesti kerületekben, akár egészen kis vidéki településen a leggyakoribb kérdés az volt, hogy hogyan tudjuk elérni, hogy 2014-ben Magyarországon kormányváltás legyen, és a normális demokratikus működés helyreálljon. Tehát ha a Magyar Nemzetnek és Magyar Hírlapnak az volt a célja, hogy ez a téma valóban meghatározza a közbeszédet, akkor azt mindenképpen elérték.

– *Azért önök is tettek érte. Bugac szinte az ország közepe, az emberekben szép, népies képzeteket keltő névvel, tehát már önmagában is képes megjeleníteni azt az üzenetet, melyet a Milla október 23-i tüntetésén Bajnai a beszédében elmondott. Ezen a tüntetésen pedig ön és csapata hatalmas MSZP Szeged táblákkal magasodott ki a tömegből, tényleg csak az nem vette észre, aki nem akarta...*

Botka Én sem akartam elbújni. Nem is értem az ezzel kapcsolatos meglepődést, mert október 23. előtt mind jómagam mint választmányelnök, mind pedig Mesterházy Attila mint pártelnök szinte ugyanazokkal a szavakkal hívtunk fel minden MSZP-s szocialista szimpatizánst, hogy vegyenek részt ezeken a tüntetéseken. Nagyon örültem, hogy ott voltam. Több tízezer embert láttam, láttam, hogy vannak benne baloldali szavazók, ott voltak a liberális szavazók és az olyan, demokratikus érzelmű választópolgárok, akik szavaztak egészen biztosan az elmúlt húsz évben már minden politikai pártra, de most elegendő van a rendszerből. Láttam nagyon sok fiatalot, akik feltehetően semmilyen pártpolitikai rendezvényre nem mentek el. Mellettem állt egy ilyen húsz év körüli egyetemista fiú, fogott egy táblát – szerintem ez volt a legviccesebb –, iskolacímer volt rajta magyar állami címerrel, rajta a felirat: Szafarov Magyar Állami Iskola. Egy másik, hasonló

fiú öt-tíz méterre pedig fogott egy másik táblát, amire két sorban az volt kiírva, hogy mini sztereotípiák. Hozták azt a fiatalos humort, ami azért eddig nem volt jellemző sem az MSZP, sem más politikai párt rendezvényeire. A legfontosabb politikai fejlemény az volt ezen a tüntetésen, hogy nagyon sokan, akik talán egy éve is, de két éve egészen biztosan azt gondolták, hogy a Fidesz és az MSZP egykutyá, most kimondta, hogy azért ez még sincs így.

– *Ezt Bajnai Gordon mondta ki.*

Botka Ezt Bajnai Gordon mondta ki, és a több tízezres tömeg pedig tapsolt. Ha volt ennek a beszédnek meg annak a folyamatnak, ami akkor elindult, politikai jelentősége, akkor az kell hogy legyen, hogy ez a demokratikus közösség végre megérti, hogy mindenféle nézeteltérések ellenére ebben a politikai helyzetben sokkal több az, ami összeköt bennünket, mint ami elválaszt.

– *Úgy beszél, mintha ez teljesen nyilvánvaló lenne, mintha nem lenne az MSZP-n belül vita tárgya, hogy valóban kell-e összefogás. Ha önnek tippelnie kellene, akkor 2014-ben lesz az MSZP és az Együtt 2014 között választási együttműködés?*

Botka Nem ez a kérdés. Hanem az, hogy szerintem nagyon jól állunk. Ha megnézik az elmúlt néhány hét, egy-két hónap közvélemény-kutatását, akkor most először látszik, hogy a demokratikus választók többen vannak, mint azok, akik a Fideszre szavaznának. Ez nem valamiféle távoli csalfa vak remény, hanem konkrét valóság. A Fidesznek most másfél milliós támogatói bázisa van, hárommillió volt 2010-ben, tehát elveszítette a támogatói felét. Az MSZP-nek felmérésektől függően olyan 1,3–1,4 milliós van, aztán van még másik 3-4 százezer a DK-nál és az LMP-nél, és van még 1,1 milliós választói réteg, akiket valamennyi kutató úgy mér be, hogy aktív bizonytalan választó, tehát nagy valószínűséggel részt venne a választásokon. Nincs még pártpreferenciájuk, de ha azt kérdezzük meg, hogy miként vélekednek az országról, meg egyébként is mit szeretnének, akkor a döntő többsége ennek a választói rétegnek egy demokratikus kormányváltást akar, vagyis Orbánék leváltása után egy normális demokratikus kormányt. Tehát miközben azt számoljuk, hogy minimálisan kettő-, de inkább két és fél millió választó kell ahhoz, hogy le tudjuk győzni Orbán Viktor rendszerét, akkor ezeket a számokat, ha összeadjuk, akkor megvan a két-, még a két és fél millió választópolgár is. Tehát innentől kezdve arról kezdhetünk beszélgetni, MSZP-sek, DK-sok, LMP-sek, Bajnaiék, mindenki, aki ebben gondolkodik, hogy hogyan érjük el azt, hogy ez a kettő és fél millió választópolgár egy irányba egységesen ezt az akaratát ki tudja fejezni. Orbánék ettől félnek. A választási rendszer átalakításának legfőbb indoka, célja és iránya pontosan az, hogy ezt az összefogást megnehezítsék.

– *Ugyanakkor hadd utaljak a legutóbbi 168 órás interjújára, amiben ön is azt mondta, hogy kétféleképpen lehetséges majd a kormányváltás. Az egyik út, hogy nem lesz összefogás, és akkor mindenki a legerősebbre, tehát az MSZP-re szavaz, vagy lesz összefogás, és akkor mindenki az együttes jelöltekre fog szavazni. És azzal zárta le a kérdést, hogy az MSZP kockáztatja a legkevesebbet. Pontosan ezek azok a mondatok, amelyek miatt elég erős a közvéleményben az a meggyőződés, hogy az MSZP tulajdonképpen kivár, hiszen neki minden megoldás jó. Az is, ha együtt győznek a demokratikus pártok, mert nélküle nem lehet kormányt alakítani, az is, ha egyedül diadalmasodik, és még az is jó önöknek, ha most nem nyernek, a vereséget rá lehet fogni a többiekre, akikkel nem tudtak összefogni. A következő négy évben lehet építkezni és nézni, ahogy a Fideszt leamortizálja a saját fenntarthatatlan gazdaságpolitikája, és 2018-ban már biztos a győzelem. Azért ez egy eléggé erős és legalábbis az én környezetemben magát elég szilárdan tartó forgatókönyv az MSZP-ről.*

Botka Furcsa dolog lenne, ha a demokratikus közösségben pont az MSZP-ről alakulna ki ilyen vélemény. Az elmúlt két évben folyamatosan együttműködésre hívtunk minden demokratikus mozgalmat, és folyamatosan elutasították ezt az együttműködést. Az összefogás kulcsa az, hogy egyformán akarjuk a kormányváltást 2014-ben. Talán ebben a közegben nem kell azt hangsúlyozni, hogy milyen sors várna Magyarországra, ha 2014-ben Orbán Viktor újabb felhatalmazást kapna, ha nem sikerülne őt leváltani. Azt vonná le magában következtetésként, hogy nemcsak megbocsátotta a magyar nép mindazt, amit itt műveltek vele, hanem még egyet is ért. Európában még kevésbé számíthatnánk bármiféle szövetségesre, mert bár eddig nem Magyarországot meg a magyar népet kritizálták, hanem a magyar kormányt, de ha ennek a kormánynak a magyar nép még egy választáson bizalmat ad, akkor feltehetően szétteszik a kezüket, mondván: ezek ilyenek, akkor kapják azt, amit megérdemelnek. Nem várhatunk 2018-ig a kormányváltással. A legfontosabb, hogy mindenki tegye ki az asztalra, hogy a 2014-es kormányváltást tekinti-e az elsődleges céljának.

– *És Mesterházy Attila ezt kitenné az asztalra?*

Botka Az MSZP választmánya ezt a stratégiát fogadta el tavasszal. Ez az egyetlen elfogadott stratégia, amely kimondja, hogy a kormányváltás érdekében minden demokratikus választópolgárral és minden demokratikus választópolgárt képviselő demokratikus erővel össze kell fogni. De nézzük meg, hogyan állnak ehhez a kérdéshez a reménybeli partnereink! Az LMP-t már nem számolom, hány tucatszor utasította vissza a szocialista párt mindenféle együttműködési törekvését. Elküldtük nekik a gazdasági programot, erre Jávor Benedek, aki egyébként elvileg együttműködés-párti, azt nyilatkozta a sajtóban, hogy el sem olvasom, kidobom a kukába. Az LMP-kongresszuson kimondták, hogy márpedig nemhogy velünk nem hajlandók együttműködni, de még a Bajnai-féle új mozgalommal sem kívánnak semmiféle tárgyalásba bocsátkozni. Azon a vitán kiderült, hogy az LMP-ben sokan vannak, akik azt gondolják, hogy fontosabb a saját mozgalmuk, pártjuk, szervezetük sorsa és a jövője, és majd 2014 és 2018 között felépülnek, és Orbán Viktor valódi kihívóivá válnak. De azért anynyit mégiscsak szögezzünk le, hogy ahhoz, hogy most 2012 végén a kormányváltásról mint reális esélyről egyáltalán beszélni lehessen, az is kellett, hogy az MSZP nemhogy nem pusztult bele az elmúlt két évbe, de még növelte is a támogatói létszámát. Az MSZP egymillió körüli szavazatot kapott 2010-ben, most a legpesszimistább és legelfogultabb felmérések szerint is 1,3–1,4 milliónál állt. 2010-ben egy évig azt hallgattuk, hogy az MSZP ezt az óriási választási vereséget nem fogja túlélni. 2011-ben egy évig azt hallgattuk, hogy Gyurcsányék kiválása után az MSZP szét fog esni, és biztos, hogy nem fog talpra állni. Ehhez képest tartunk a majd másfél millió szavazónál. Ehhez kellene még minimum hatszázezer, hogy reális esélyünk legyen a győzelemre, de ez úgy biztos nehezen fog összejönni, ha egymás kritikájával vannak elfoglalva a demokratikus ellenzéki erők. Ha egy LMP-s politikus azt mondja, hogy jobban utálja a szocikat a Fidesznél, akkor milyen demokratikus ellenzéki összefogásról beszélünk egyáltalán? Óriási az elvárás a társadalomban egy ilyen együttműködés iránt, és mi összefogáspártiak vagyunk, de olyat a szocialista párt egyetlen vezetőjétől sem fognak hallani, hogy márpedig csak szövetségben lehet leváltani a Fideszt. Azért nem fogunk ilyen mondatot mondani, mert eddig mindig mindenki visszautasított bennünket, és ha mi két éven keresztül azt sulykoljuk a mi másfél millió és remélhetőleg egyre növekvő létszámú támogatói bázisunknak, hogy csak szövetségben lehet győzni, majd mégsem lesz ilyen, akkor mit fogunk nekik mondani 2014-ben? Azt, hogy bocs, két évig beléd neveltük, hogy csak így lehet nyerni, mert egyébként nincs esély, de azért leszel szíves, gyere már el egyszer regisztrálni, egyszer meg szavazni?!

– *Az önálló indulás hangsúlyozása a saját választók kondicionálása miatt fontos?*

Botka Igen. Ezt a már meglévő kormányváltó másfél milliót össze kell tartani, hogy

megmaradjon az esély. Azt gondolom, hogy azoknak, akik szervezetet, politikát képviselnek a demokratikus oldalon, egyértelművé kell tenniük, hogy a kormányváltás a legfontosabb cél, és ennek alárendelnek minden szervezeti és – ami legalább ennyire fontos – minden személyi ambíciót. Ezt várják a választóink. Mi nagyon nyitottan és nagyon tisztelettudóan számítunk a több százezer demokratikusan gondolkodó, de nem szocialista szavazóra, de azt is elvárjuk a többiekől, hogy ne egymást ekézzük, tehát figyeljenek a másfél millió szocialista szavazó érzékenységére is.

– *A szétválás ellenére a DK szavazói és a támogatói, valamint az MSZP szavazói között lehet talán a legkevésbé problematikus a viszony. Ugyanakkor ott van Gyurcsány Ferenc problémája.*

Botka A DK-s politikusok és támogatóik legalább annyira elkötelezettek a demokratikus erők összefogása iránt, mint mi. Az a probléma, hogy Gyurcsány Ferenc amikor a DK-t létrehozta, pont azt a célt tűzte ki maga és a szervezet elé, hogy megpróbálja összeszedni ezt a sok százezer nem szocialista, de demokratikus választót, akire a kormányváltáshoz szükség lehet, de ezt a célt nem sikerült teljesíteni. Sajnálom, hogy ezt kell mondanom, de a számok ezt mutatják. Nagyon fontos és nagyon tiszteletre méltó az akciózás, a következő időszakban még inkább össze kell hangolni, hogy ki milyen akciókkal, figyelemfelhívással, politikai mozgalommal tiltakozik, de világosan látszik, hogy ez nem elég. Ha a DK most állna 10–15 százalékon, akkor meglenne a kormányváltáshoz szükséges minimum kétmillió választópolgár.

– *Gondolom, ön is látta a Gyurcsány–Bajnai plakátokat, a Fidesz még mindig megjátszhatónak tartja a Gyurcsány-adut, még mindig építhet a DK elnökének megosztó potenciáljára. Ez nem lesz gond az együttműködésnél?*

Botka Káli Sándor mesélte, hogy amikor a DK Miskolcon, az Avas lakótelepen kampányolt, akkor álltak kint emberek, tapsoltak, és azt kiabálták, hogy hajrá Gyurcsány, hajrá MSZP. Tehát azért ez a probléma másképpen csapódik ám le a választópolgároknak, mint a politikailag aktívabb közösségekben. Pont aznap, amikor az országot elárasztották ezekkel a plakátokkal, én Kunszentmártonban tartottam fórumot, ahová sokan eljöttek, zömében egyszerű parasztemberek. Az egyikük odajött hozzám, és azt mondta: képviselő úr, ezek nagyon be vannak rosálva. Szó szerint ezt mondta. Na most ha Kunszentmártonban egy idős paraszt bácsi abból, hogy a Fidesz telirakta Gyurcsány és Bajnai képével meg ezzel a szörnyű felirattal az országot, leveszi a legfontosabbat, hogy a Fidesz nagyon megijedt, akkor azért nem állunk rosszul, nem?

– *A szövetségkötés szempontjából Gyurcsány Ferenc személye nem akadály, az MSZP-nek nincsen ilyen fóbiája.*

Botka Nagyon fontos, hogy elméleteket gyártsunk, de a politikát meg is kell csinálni. Képzeld el azt a pillanatot, amikor egy asztal mellé kiül Mesterházy Attila meg Gyurcsány Ferenc, és választási szövetséget kötnek. Azért ez a közröhej kategória. Egy ilyen kép az egyszerű választópolgár számára még a Fidesz különösebb erőlködése nélkül is azt az üzenetet képviseli, hogy ezek csak hülyéskednek velünk meg magukkal, másfél-két évvel ezelőtt itt eljátszották a pártszakadást, most meg összeállnak, és úgy csinálnak, mintha többen lennének.

Ugyanakkor van egyfajta jó szándékú sürgetés is, hogy üljünk már le, egyezzünk már meg. Kivel és hogyan? Nagyon sok olyan szervezet van, akiről látszik, hogy van rájuk társadalmi igény, de szervezetszerűen még nem is igazából léteznek. Kihirdethetném, hogy a szocialista párt szövetséget köt az Együtt 2014-gyel, és felszólíthatnám mind a 106 választókerületben a szocialista pártszervezetet, hogy vegyék fel a kapcsolatot a Millával, a Szolidaritással meg az

LMP-vel, de leszámítva egy-két budapestit, a többiek nagy szemekkel néznének rám, hogy nem is láttak még ilyen szervezeteket. Legyünk méltányosak, a Milla még csak most kezd bele a szervezetépítésbe. A Szolidaritás, ugye, akkor jött létre, amikor elvették a rendőrök kedvezményes nyugdíját, az ő szervezetük a nyugdíjas rendőrökre épül, akiknek zöme MSZP-tag. Kónya Péter és Bajnai Gordon tartott éppen Szegeden egy dél-alföldi regionális Szolidaritás-gyűlést, voltak rajta kb. százan, csak a kétharmaduk MSZP-tag volt. LMP-st sem sokat láttak eddig az országban. Nekünk Szegeden egy LMP-s képviselőnk van a közgyűlésben, rajta kívül még vannak hárman, tehát ők négyen jelentik a szegedi LMP-t. Ők a Védegyletből nőttek ki, és az elmúlt tíz évben a legfőbb politikai tevékenységük az volt, hogyha építettünk valamit a városban, pedig az elég gyakran előfordult, akkor odaláncolták magukat valami fához, és akkor ott elváltak. Most az LMP-kongresszus után hazajöttek, és büszkén elmondták, hogy ők persze mindenféle együttműködés ellen szavaztak. Ami azért furcsa, mert a kiegyenlített, meglehetősen bonyolult szegedi helyzetben, ahol egyetlen pártnak sincsen többsége a közgyűlésben, amikor a fontosabb döntésekre sor kerül, az LMP-s képviselő szinte kizárólag a Fidesz mellett szavaz. De Szeged az a kivételes hely vidéken, ahol legalább tudjuk azt, hogy mi az, hogy LMP. De máshol nem is látszik a párt. Ez a különbözőség köztünk és a reménybeli partnereink között olyan gyakorlati probléma, amire valamilyen értelmes megoldást kell találnunk.

– *Ön tűzbe tenné a kezét az MSZP tagságáért, hogy ők összefogáspártiak?*

Botka Természetesen. Elkötelezetten azok.

– *Készítettek felmérést erről?*

Botka Volt ilyen is, de a személyes tapasztalat is ez. Nem meglepő ez, az együttműködés baloldali érték, a kultúránkból adódik. A másik ok, hogy mi, szocialisták 22 év alatt hozzászoktattuk a tagjainkat, szimpatizánsainkat, hogy van szövetségünk, hiszen abban a szerencsés helyzetben voltunk éveken keresztül, hogy ott volt nekünk az SZDSZ. Amikor meg éppen nem volt szövetségünk, például 1994-ben, akkor még Horn Gyulának is fontos volt, hogy kiültesse Nagy Sándort mint MSZOSZ-t és Kiss Pétert mint BIT-et, és eljátszottuk saját magunkkal, hogy vannak szövetségeseink.

– *Lehet azért emögött nem kevés frusztráció is.*

Botka Az is benne van, nyilván, hogy mi mennyire egyedül vagyunk itt a világban. Mindenesetre szeretnék mindenkit megnyugtatni, hogy nemcsak azért szövetségpárti minden felelősen gondolkodó szocialista pártvezető, mert egyébként felelősen gondolkodik, hanem azért is, mert van annyi esze, hogy nem megy szembe a saját közege álláspontjával.

– *Azért ez az együttműködés szerintem még az MSZP részéről sem egyértelmű fáklyásmenet. Beszéltem a minap egy kollégájával, aki azt fejtegette, hogy az MSZP-szimpatizáns nem szavaz olyan szervezetre, együttműködésre, amely mellett a szavazólapon nincs ott a szegfű. Nem lesz egyszerű összehozni, hogy együttműködés is legyen, meg szegfű is a szavazólapon.*

Botka Definiáljuk akkor, hogy mit jelent az együttműködés. Biztos nem azt, hogy az MSZP belép valahova. Ilyen nem lehetséges. Nemcsak presztízssokok miatt, tehát hogy mi izgulva várószobázzunk azért, hogy Juhász Péter alkalmasnak talál-e bennünket és a másfél millió támogatónkat arra, hogy az Együtt 2014 tagjai legyünk, hanem pont az identitásproblémák miatt sem. Éppen most folyik az MSZP arculatának modernizálása, amelynek során készítettünk egy felmérést, hogy melyek azok a dolgok, amikhez mindenképpen ragaszkodnak a támogatóink

és a tagjaink. Két ilyen volt: a szocialista elnevezés és a szegfű. Nekünk ezt tiszteletben kell tartanunk, és főleg tisztelnünk kell azt a valamivel több mint egymillió szavazónkat is, akik a 2010-es nagy vereség idején is kitarítottak mellettünk. Nélkülük sem lesz kormányváltás, tehát a politikai racionalitás is azt mondatja velünk, hogy a szegfűnek ott kell lennie a szavazólapon. Van erre megoldás, például a kötőjeles együttműködés, de ennek részleteiről azért nem érdemes beszélni, mert senkinek ne legyen illúziója: ha mi előállunk az ellenzéki együttműködés konkrét formájával, a következő héten Lázár János bead egy olyan módosító javaslatot a választási törvényhez, ami pont azt a formát zárja majd ki. Az ilyen fideszes ellenakciók kivédéséhez pedig olyan taktikai-bizalmi viszony kellene az ellenzéki erők között, amilyen most még nincs meg, sőt ezen a téren kifejezetten rosszul állunk.

– *A Fidesz viszont mindent megtesz azért, hogy a lehető legjobban lejtessen számára a pálya, már-már megnyerhetetlennek is tűnik a 2014-es választás. Ez a legnagyobb csapda az önök számára: eddig arról beszéltek, hogy miért alkotmányellenes mindaz, amit regisztrációval, választókerület-átrajzolással és eljárási törvénnyel a Fidesz művelt a választási rendszerrel, majd a versenyképesség miatt önök beszállnak, és ezzel legitímálják azt a szisztémát, amelyben nem sok esélyük van a nyeresre.*

Botka Én nem bonyolítanám túl ezt a problémát. Egyetlen kérdést kell eldönteni: indulunk ezen a választáson vagy nem? Ha úgy döntünk, hogy indulunk a választáson, akkor viszont ne dőljünk már be a Fidesz által nyomtatott szövegnek, hogy ez úgy van kitalálva, hogy úgysem nyerhetünk! Ugyanaz a probléma, mint ami az összefogás vagy egyedül indulás dilemmájánál előállt: ha túlhangsúlyozom azt, hogy a Fidesz által kreált rendszerben nem nyerhetünk vagy minimális az esélyünk, akkor hogy a francba fogjuk rávenni a másfél millió szavazónkat, hogy kétszer menjen el egy hivatalba, egyszer regisztrálni, egyszer meg szavazni? Lehet persze úgy is dönteni, hogy bojkottáljuk a választást, volt már erre példa a világon, egy hét múlva tört ki a fegyveres polgárháború. Ezt senki sem akarhatja. Abból kell kiindulni, hogy ezen szabályok alapján kell győzni. Ha lesz összefogás és annak meglesz a két és fél millió támogatója, és ez az összefogás minden választókerületben egy jelöltet állít a Fidesszel szemben, akkor Orbán Viktor és rendszere 2014-ben le lesz váltva. Még ezen szabályok alapján is.

A regisztrációról hónapokon keresztül vitatkoztak a Fideszen belül is. Beszéltem sok fideszes képviselővel, teli vannak dilemmával, a helyükben én is teli lennék dilemmákkal. Ez igazi dupla vagy semmi játék a számukra, mert bár a magyar nép nagyon sok mindent hajlandó lenyelni meg elviselni, de egy dologra biztosan lehet mozgósítani, mégpedig arra, hogy ha valaki nagyon határozottan elmagyarázza neki, hogy egy őt régóta megillető jogot a hatalom el akar tőle venni. Emiatt volt sikeres a Fidesz szociális népszavazása is. Nem a 300 forint számított, hanem az, hogy az emberek úgy érezték, elveszik tőlük az ingyenes egészségügy és az ingyenes felsőoktatás illúzióját. Nincs más dolgunk, mint elmagyarázni a magyar népnek, hogy tőled, te szerencsétlen, semmibe vett polgártól még azt a jogodat is el akarják vonni, hogy négyévente kinyilvánítsd a véleményedet a politikusokról.

De másképp is kockázatos a Fidesz számára a regisztráció. Kik mozgósíthatók jól a regisztrációra? Az idősek, mert megszokták, hogy amit mondanak nekik, azt meg kell csinálni. A városiak, mert csak le kell menniük a szomszéd utcába. Kiket a legkevésbé? Az alulképzett, falusi, vidéki választókat, ahol a regisztrációért ráadásul a szomszéd faluba vagy városba kell elutazni. Megértem a fideszesek dilemmáját. Ezzel együtt természetesen én is alkotmányellenesnek, antidemokratikusnak, a választókat lenéző és megalázó ocsmány undormánynak tartom mindazt, amit a Fidesz ezen a téren is művelt, de ha egyszer úgy döntünk, hogy nem utcán és forradalomban döntjük meg Orbán uralmát, hanem választásokon, akkor próbáljuk azt hangsúlyozni, hogy erre van lehetőség és mód is.

– *Ön mindig arról beszél, hogy az MSZP programalapú együttműködést akar kötni a többi demokratikus ellenzéki párttal. Ez lehet jó gondolat, de nem biztos, hogy taktikus is. Sokkal könnyebben létrehozható az összefogás a kormányváltásért és az alkotmányos rendszer visszaállításáért, mint a közös kormányzásért. Elképzelhető tehát egy olyan kétütemű forgatókönyv, hogy a választási győzelmet arató szövetségből az alkotmányos rendszer visszaállítása után kiválnak azok, akik nem akarnak vagy nem tudnak együtt kormányozni, és a következő demokratikus kormány demokratikus ellenzékévé alakulnak.*

Botka Én ezt nem tartom jó forgatókönyvnek. Azt gondolom, hogy a két és fél millió megszerzéséhez nem elég azt mondani, menjen Orbán, arról is beszélni kell, hogy mitől lesz jobb a szocialista-demokrata kormányzás. Ezért döntöttünk úgy, hogy ebben a fél évben mi programot alkotunk. Elkészült a gazdaságpolitikai programunk, ami egyébként 99 százalékban arról szól, hogy hogyan lehet piacbarát eszközökkel Magyarországon gazdasági növekedést elérni. A maradék része szólna arról, hogy mi szocialisták egy igazságos, progresszív adórendszert és családtámogatási rendszert akarunk. A programalapú együttműködés a garancia arra, hogy nem az fog történni, mint korábban, és amiből a választóink annyit vettek le, hogy a mi dolgunk az, hogy megnyerjük a választásokat, aztán jönnek a liberálisok, akik meg kormányoznak, majd ennek következményeként megint jól megbukunk. Szerencsére a Bajnaiék által készített gazdasági program alapjaiban nem különbözik a miénktől, és nem látok áthidalhatatlan ellentéteket az LMP programja és a miénk között sem, szóval itt nem látok nagy gondot.

– *Köszönöm szépen. Most jöjjenek a hallgatóság kérdései!*

Bitó László Az első kérdés: milyen összefogásra van szükség? Szerintem teljes összefogásra van szükség. Nemcsak a nyereség miatt, hanem a kormányzás miatt is. Az új kormánynak egy középközpontú kormánynak kell lenni, mert nem tudjuk megengedni magunknak, hogy az inga a szélsőjobbról átmenjen a szélsőbalra. Az MSZP-nek nemcsak a múltjával van baj, hanem a jelenével is. Én nem tudom elképzelni, hogy egyedül kormányozni tudna, mert az előző nyolc év miatt olyan terhet visel az MSZP, amitől csak nagylelkűséggel tudna megszabadulni. Technikailag nem látom azt a megoldást, hogy a választásokat közvetlenül megelőzően hogyan lehet megállapodni úgy, hogy a 106 választókerületben valóban csak 106 demokratikus ellenzéki jelölt legyen. Ez azt követelné, hogy mindenkinek vissza kell vonnia a saját elképzeléseit és ambícióját, erre pedig jelenleg kevés esélyt látok. De tételezzük föl, hogy az összefogás is létrejön, a technikája is megvalósul, az Orbán-kormány leváltása megtörténik, új kormány alakul. Ez az ország olyan állapotban van, már ma, és minden bizonnyal még inkább olyanban lesz, hogy a kormánynak szinte lehetetlen vállalkozásba kell vágnia. Ezzel a Fidesz számára megteremtődik a lehetősége ugyanannak az elképesztően demagóg támadásnak, mint amit tapasztalhattunk 2002 és 2010 között. Vajon nem volna-e racionálisabb út a választások megnyerése után először egy szakértői kormányt felállítani, amelyet kívülről támogatnak a demokratikus erők. Ez a lakosság számára elfogadhatóvá tenné azokat a nehéz döntéseket, melyeket a következő két-három évben meg kellene hozni.

Botka Szerintem teljesen mindegy, hogy politikuskormány van vagy szakértői kormány áll fel. Mind a kettő akkor jön létre, ha a demokratikus erőknek többségük van a parlamentben. Ahhoz először létre kell hozni az összefogást, de azt most még nem tudjuk teljesíteni, mert a jelenlegi szervezeti fejlettsége az ellenzéki oldalnak erre nem elegendő. A helyzet morbiditása az, hogy a választói akarat már megérett arra, amit a politikai szervezetek még nem kötnek le.

– *A kérdés abból a feltevésből indul ki, hogy 2014-ben ez a helyzet meg fog változni.*

Botka Értem, egyetértek, és minden okunk megvan az optimizmusra. Soha nem hittem volna, hogy 2012 végén itt fogunk tartani. A számok alapján megvan az a választói többség, amely a Fideszt le akarja váltani. A probléma az, hogy nincsenek még meg hozzá a pártok. Egy párt van hozzá, az MSZP. A többiek építsék a szervezetüket és leginkább azzal legyenek elfoglalva, hogy erősítsék a két és fél millió meggyőződését, hogy le lehet és le tudjuk váltani az Orbán-rezsimet. Szeretnék azért valamit még hangsúlyozni. Ha valaki azt gondolja, hogy itt még lehet pártot építeni 2014-ig, akkor az nagyon téved. Itt már nem lesz új párt. A szocialista párt alapvető érdeke, hogy ez a szövetség létrejöjjön. Egyrészt mert a mi választóink ezt akarják, másrészt pedig én is úgy gondolom, hogy nagyobb az esélye a szövetségeseikkel összeszedni ezt a két és fél milliót, mint esetleg arra játszani, hogy egyedül maradjunk a demokratikus ellenzéki térfélen, és akkor magunk tudjuk majd őket egybegyűjteni. Hogy lesz majd 106 közös demokratikus ellenzéki jelölt? Ez is egy óriási probléma. A szocialista pártban értelemszerűen el kellett kezdenünk a választási felkészülést. Már csak azért is, mert szeptemberben kezdődik a kampány a regisztrációra, már csak azért is, mert átrajzolták a választókörzeteket, tehát megváltozott a terep is, ahol mozogni kell. Annyit azért megtettünk, hogy nem képviselőjelölteként választottunk. Kiválasztottunk 106 embert, választókörzeti felelősnek hívjuk őket. Kiválasztottunk másik 106-ot, választókerületi koordinátornak hívjuk őket. A felelős a politikai részért felel, a koordinátor pedig lényegében a kampányfőnök. Ezt mindenképpen meg kellett csinálnunk, mert szeptember 1-jétől indul a regisztrációs kampány, utána pedig a rendes választási kampány. Ennek a 106 embernek mi megmondtuk bele a szemébe, hogy a posztja nem azt jelenti, hogy ő lesz a képviselőjelölt. Ahhoz, hogy ő legyen a képviselőjelölt, két dolog kell: az előkészítő munkát el kell végeznie, másrészt pedig a kérdés akkor dől el, amikor kiderül, milyen szövetséget tudunk kötni. Az eddigi tapasztalat és statisztika azt mutatja, hogy egy jó jelölt kb. átlagban öt százalékot tud hozni a párt támogatásához egy választókörzetben. Egy rossz jelölt ötöt visz. Átlagról beszélek, de a kettő különbözete tíz százalék. Ez eldönti a választásokat. Valóban nagy kérdés, hogy most még nem létező szövetségeseinkről beszélünk, akiknek nincsenek jelöltjeik sem. Az egy hihetetlen nagy kihívás lesz, hogy ha egy választókörzetben egy szoci végigcsinálja az egész regisztrációs kampányt, választási előkészítést, és majd utána szólunk neki, hogy ott valaki helyetted el fog indulni a szövetségben. Két variáció lehet, az egyik, hogy életében nem látta, a másik, az a rosszabbik, hogy ismeri. Nagyon okosnak kell majd lenni, mert egy hülye jelölt többet vihet, mint amennyit a kis pártok szövetsége hoz.

– *És honnan lehet majd tudni, hogy hülye a jelölt?*

Botka Hát ezt azért lehet mérni. A politikaellenességből táplálkozó protestpártok politikusai, jelöltjei nem járják végig a politikussá válás akár évtizedes útjait, amelyeket a bevett, évtizedes pártokban szocializálódó politikusoknak végig kell járniuk az érvényesüléshez. Nézzük meg csak a legújabb magyar tapasztalatokat! Ott van az egyik ilyen protestpárt, az LMP. Ott jól felkészült, tehetséges emberek vannak, csak miután bekerültek a parlamentbe, hirtelen a párt egyik fele rájött, hogy a másik feléhez semmi köze nincsen, sem ideológiailag, se világnézetileg, se programszerűen. Ezért aztán két év alatt jutottak el odáig, amihez az SZDSZ-nek húsz év kemény munkára volt szüksége. A Jobbikról pedig mindent elárul e tekintetben a Szegedi Csanád-történet. Más képességek, más tapasztalat áll a pártok és a jelöltek mögött is. Ezért amikor majd lesznek formális szervezettel rendelkező szövetségeseink, nagyon kemény vitákra számíthatunk a jelöltek kiválasztásánál, mert mondom, egy rossz jelölt többet visz, mint amennyit a szövetség hozhat.

Azzal a gondolattal egyébként, hogy a ciklust meg is lehetne felezni, és az első két év egy szakértői válságkezelő kormányzás jegyében teljen, amit egy határozottabb politikai kormányzás vált, egyet tudok érteni. Csak jussunk el odáig. Szeretnék kitérni arra is, hogy csak kétharmaddal érdemes-e nyerni. Ezt sokan sulykolják, és igen, komoly gondot okoznak majd a

hosszú időre bebetonozott komisszárok, és tényleg, de majd ezt megoldjuk, hogyha odakerültünk. Másrészt azért azt gondolom, hogy egy választási bukás után a Fideszben is valamilyen folyamatoknak el kell indulnia. Orbán Viktor azt ígérte ezeknek a fiúknak, hogy ezer évig fog tartani ez a rendszer, és nem tartotta a szavát, tehát azt gondolom, hogy ott sem hihetjük, hogy mindenféle változás nélkül maradna egy vereség. Ők sem hagyhatják szó nélkül, hogyha a magyar társadalom határozottan azt mondja, hogy nem kérünk abból, amit csináltak.

Bauer Tamás Sok igazság van abban, amit elmondtál arról, hogy csak az MSZP működik igazán, csak neki vannak szervezetei, és neki van a legnagyobb választói tábora. Abban is van igazság, hogy most a DK-n kívül nincs más, akivel össze lehetne fogni. Én azért nem becsülném le a többi partnert sem. Főleg azért nem becsülném le, mert azért mégiscsak van, mondjuk, durván egymillió olyan, a Fideszt ma már elutasító szavazó, akik viszont aligha szavaznának az MSZP-re. Többek között én is közéjük tartozom. Ezek az emberek nagyon sok mindenért nem szavaznának ma sem az MSZP-re. Többek között, hogy csak egy példát mondjak, azért sem, mert hosszú ideje minden választáson befutó helyen szerepelnek az MSZP országos megyei listáján azok az emberek, akikről mindenki tudja, aki közügyekkel foglalkozik, hogy ők szervezték a fekete pártfinanszírozást. Ez nemcsak az MSZP-nél volt így, de most az MSZP a téma. Ez üzenet, mert a politikában minden személyi döntés politikai üzenet a választók számára. Juhász Péternek egy dologban biztosan igaza van, mégpedig abban, hogy nekünk felelősségünk van abban, hogy a kétharmad kialakult. Igen, nekünk, tehát egykori szocialistáknak és szabad demokratáknak ezért óriási felelősségünk van. Amikor önkritikusak a szocialista politikusok, és azt mondják, hogy a bajok 2006-tól számíthatók, akkor azt érzem, hogy nem vetnek számot azzal a felelősséggel, ami a 2010-es kétharmadért a szocialista pártot is terheli. Egyre kevésbé vetnek ezzel számot. Azt mondják, minden baj azért van, mert megszorítottunk, és nem voltunk elég szociálisak, holott pontosan tudjuk, hogy annyira voltunk szociálisak, amennyire lehetett abban a helyzetben. Épp emiatt azt gondolom, hogy az MSZP-nek nem lesz sokkal több szavazója, mint most van. Egy koalícióban a kisebb pártnak mindig nagyobb az ereje, mint az aránya, épp azért, mert nélkülözhetetlen. Nélkülözhetetlenek azok az erők, amelyek még létre sem jöttek. Fontos, hogy fogalmazzunk róluk, és árt az ügynek, ha nem vagyunk elég körültekintők. Tudomásul kell venni, hogy vannak partnerek, akik bár még nem léteznek, de mögöttük az az egymillió választó, akik rájuk sok okból nem szavaznának, és épp ezért a potenciális szövetségesek és nélkülözhetetlenek. Az LMP is nélkülözhetetlen, meg a DK is nélkülözhetetlen, meg a Szolidaritás is, még a Milla is nélkülözhetetlen ahhoz, hogy legyőzzük a Fideszt, és ennek megfelelő tisztelettel kell rájuk gondolnunk. Ez mintha hiányozna. Hozzáteszem, hogy az elmúlt hetekben, hónapokban egyetlenegy időközi választáson sem volt közös jelölt. És ez aggasztó. Egy alkalommal fordult elő, hogy egy DK-s rendezvényen arra buzdított a Mesterházy Attila, hogy menjenek el az MSZP-ek is, de ez kivétel volt. Általában inkább az ellenkezője a helyzet. Tehát annak a majdani együttműködésnek nagyon sokféleképpen kell megágyazni. Elsősorban úgy, hogy nemcsak mondjuk azt, hogy együttműködés-pártiak vagyunk, hanem mutatjuk is.

Botka Kicsit megijedtem, mert én az elmúlt egy órában csak arról beszéltem, hogy együttműködési szövetség kell. Arról beszéltem, hogy a legnagyobb tisztelettel kell egymás iránt viseltetnünk. Tudod, ha én hallanám azt, hogy Mauritiuson nyolc évig kormányzott egy párt, mindent elrontott, amit csak lehet, hozzásegítette a populista ellenzékét a kétharmadhoz, majd az a miniszterelnök, akinek a tevékenysége ezt a kétharmadot eredményezte, kilép a pártja frakciójából 9 miniszterével együtt, mondván, hogy ti hülyék vagytok és alkalmatlanok, majd ezek után még rá két évvel is arról beszélhetnének, hogy az egykori pártjuk elveszítette 2010-ben a választást, nos, akkor csúnyán néznék. Én tényleg a legnagyobb tisztelettel szeretnék Gyurcsány Ferencről és a DK valamennyi tagjáról beszélni, de azt a célt, amire létrejött, nem tudta teljesíteni. Ez nem a mi hibánk, már elnézést. Nincs meg az a kb. 10 százaléknyi nem

szocialista, de kormányt váltani akaró bázis, aminek a megszólítására alakultak. Az LMP-re valóban tettem negatív megjegyzéseket, és ha kell, teszek is, és a sajtóban is teszek a kongresszusuk óta. Az LMP ugyanis nemet mondott ennek a két és fél millió embernek az igényére. Nemet mondott hét szavazattal. Ha igent mondott volna az LMP, már nem itt tartanánk. De nem nekünk kellett volna hogy igent mondjon, elég lett volna, ha Bajnainak igent mond, de nemet mondott neki is. A szocialista pártnak egyetlen döntése van: mindent alárendelünk annak, hogy a lehető legszélesebb összefogással elérjük, hogy ez a két és fél millió kormányt váltani akaró választópolgár kapjon mind a 106 választókerületben egy megválasztható jelöltet, akire szavazhat. Ezért nem állítunk jelöltek, ennek rendeljük alá az összes személyi kérdést, ezért nem foglalkozunk listaállítással. Mit akartok még?

Bauer Bocsánat, Laci, én most nem a DK nevében és annak tisztségviselőjeként beszéltem. Abban, hogy a DK-nak még nem sikerült mindazokat megnyernie, akiket szeretett volna, egyetértünk, ez nagy probléma. De én nem erre kérdeztem, mert ebben egyetértünk. Arra kérdeztem rá, amiben problémákat látok. Megpróbálok másképp fogalmazni. Hogyan látjátok, mi az, amit együtt elrontottunk abban a nyolc évben? Szerintem annak az első négy évről kell beszélnünk, mert a második négy év az az első négy év következménye volt. Hogyan lehet elkerülni azt, hogy ez megismétlődjön, ha majd egyszer megint kormányozhatunk? Ezeket a kérdéseket, gondolatokat a szocialista párt vezetőinek kommunikációjában én egyáltalán nem látom. Ti elfogadtatok egy gazdasági programot, ami egy korrekt, rendes szöveg. De ha én az országgyűlésben a szocialista politikusok napirend előtti hozzászólásait és kérdéseit meginterpellációit hallgatom, abból egy gyökeresen más üzenet rajzolódik ki, mint ami az elfogadott gazdasági programban van! Ezekből a parlamenti felszólalásokból egy olyan típusú üzenet rajzolódik ki, hogyha mi majd jövünk, akkor megoldjuk a problémákat, nem lesz baj stb. stb. Nem azt érezteti, hogy ha mi jövünk, akkor irgalmatlanul nehéz helyzet lesz, és nem fogjuk tudni azonnal javítani az emberek helyzetét. Megint előáll a 2006-os csalódást megalapozó helyzet. Azt sugalljátok, hogy itt minden baj csak a Fidesz miatt van, ha nem lenne a Fidesz, nem lennének gondok sem. Nem Gyurcsány vesztette el egyedül a 2010-es választásokat, együtt vesztettük el, ennek a Gyurcsányra való kifuttatása szerintem tökéletesen méltánytalan.

Botka Azt, hogy miért alakult ki az orbáni kétharmad, tudjuk. Egy: szétesett a kormányunk. Kettő: megbukott a miniszterelnökünk. Három: ránk szakadt a világgazdasági válság. Én csak egy mondatot szeretnék mondani, mert látom, hogy van rá igény a balliberális oldalon sokakban. A legrosszabb út, ha az elmúlt időszak rég elvesztett csatáit akarjuk újrajátszani. Minden választás a jövőről szól. 2014-ben ez az ország teljesen más lesz, mint volt 2010-ben. Ezzel nem azt akarom mondani, Tamás, hogy az általad felvetett kérdések nem fontosak, relevánsak. Tanulni kell a hibákból és még egyszer nem szabad elkövetni őket. Bár én azért nem nagyon ismerek olyan példát nyugati demokráciák történetéből, hogy valaki úgy nyert volna választást, hogy csak rosszat ígért a népnek. Tehát helyesnek tartom, hogy továbbra is az lesz a választási üzenetünk, hogy megoldjuk a problémákat. Az emberek azt szeretik hallani, hogy ha valaki már politizál, akkor megoldja a problémákat. De nincsenek 14. meg 15. havi nyugdíjígéretük. Az adóígéretünk, egy új progresszív adórendszer végig van számolva.

De az országban most egymillió ember él mélyszegénységben és négymillió a létminimum alatt. Elképesztő szociális robbanás várható ebben az országban. Nem elvárható egy szocialista párttól az, hogy ezzel ne foglalkozzon. Minden programunk arról szól, hogy Orbán és Matolcsy legnagyobb bűne az, hogy gazdaságpolitikájukkal recesszióba lökték az országot, nincs gazdasági növekedés, nincsenek befektetők, mindenki, aki tud, menekül ebből az országból. Az elmúlt negyedévben több tőkét vontak ki, mint amennyi a korábbi beruházások amortizációját fedezné. Ez azt jelenti, hogy nemhogy nincs beruházás, még azt sem hagyják itt, ami a most meglévők fenntartásához szükséges lenne. Egyébként a 2006-os kampány, ha már

így felhoztad, a szocialista párt legsikeresebb kampánya volt. Azt a 2006-os kampányt úgy nyertük meg, hogy mind a 176 választókerületben elmondtuk, hogy uniós pénzekből mit fogunk beruházni és fejleszteni. És nagyrészt 80 százalékban teljesítettük. Nekem a 2006-os kampányról az az emlékképem marad meg, hogy a Ferivel megbeszéltük, és tartottuk is magunkat, hogy új szociális ígéret nincsen. Ha valamikor nem csaptuk be a népet, az pont 2006-ban volt. Ezek után csak azért nem kívánok az őszi beszédéről szólni, meg az utána következőkről, mert tényleg nem a múlt rég elvesztett csatáit kell végigjátszanunk.

Szabó Zoltán Előrebocsátom, hogy én bár tagja vagyok a Demokratikus Koalíció elnökségének, de ezt a sapkát most levettem, úgyhogy én most nem a Demokratikus Koalíció nevében beszélek. Nincs olyan, Laci, hogy elkezdünk 102 mandátummal kormányozni, ilyen nincs.

Botka Legyen 120.

Szabó Nem, 134 kell. Az a minimum. Anélkül nem tudunk hozzányúlni az alkotmányhoz, anélkül nem tudunk hozzányúlni az adórendszerhez. Te beírhatod a programodba, hogy 79 kulcsos adó lesz, de nem tudsz hozzányúlni, mert bele van betonozva az alkotmányba. Nem tudsz költségvetést csinálni, mert nem tudsz hozzányúlni a Költségvetési Tanácshoz. A Költségvetési Tanács addigra teljes egészében a Fidesz kezében lesz, minden költségvetési tervezetet meg fognak vétózni, és ha március 15-ig nincs költségvetés, akkor Áder János köztársasági elnök föl fogja oszlatni a parlamentet. Nem tudsz elfogadni egy törvényt, már lényeges törvényt, mert amint elfogadod, Áder elküldi az Alkotmánybíróságra, és az addigra teljesen Fidesz kezében lévő Alkotmánybíróság meg fogja semmisíteni. Nem tudsz egy közigazgatási határozatot hozni, tehát kormányozni effektíve, nem tudsz igazgatni, mert minden közigazgatási döntéssel szemben bírósághoz fognak fordulni, és a Handó Tünde vezényelte bíróság minden esetben a panaszosnak fog igazat adni. És közben folytatódni fog az új kormánytöbbség elleni hajtóvadászat az ügyészség és Polt Péter részéről, és szépen folyamatosan és darabonként fogják a képviselőket tönkretenni úgy, ahogyan Molnár Gyulát tették tönkre, amikor két nappal a választás előtt vádolták meg őket. Ha nem tudod az első parlamenti ülésnapon azt mondani, hogy alaptörvény nincs, ha nem tudod azt mondani, hogy az 1949. évi 20-as törvénynek a 2010. április 25-én hatályos szövege szerint újra hatályos, ha nem tudod azt mondani, hogy semmis minden olyan jogszabály, aminek alapjául a 2010. április 25-e utáni alkotmánymódosítás szolgált, ha nem tudod deklarálni, hogy az ennek alapján kinevezett vagy megválasztott tisztségviselők hivatala megszűnt, ha ezeket nem tudod az első napon kimondani, akkor itt nem lesz kormányzás. Igen, kettős többségre kell törekedni. Kell egy kétharmados többség a következő parlamentben, amelyik abban ért egyet, hogy a demokratikus jogállapot helyreállítjuk. És ezen belül kell egy kisebb többség, amelyik kormányozni tud felesel. A kétharmadokat együtt fogadjuk el, a felesek a kormánytöbbség fogadja el, és azok ügyében a többiek akár ellenzékben is lehetnek. Én nem tudok elképzelni sajnos olyan kormányt, amelyik közös gazdaságpolitikát tud folytatni, miközben benne van az LMP és benne van Bajnai vagy a DK. Hogy ebben a kérdésben az MSZP hova fog állni, ebben sajnos Tamással értek egyet, mert ebben az ügyben az MSZP kettős beszédet folytat. A gazdasági programja teljesen korrekt és rendben van, a metakommunikációja viszont az, hogy jövünk, és nektek jobb lesz. Azt kell világossá tenni az emberek számára, hogy jövünk, és nektek annyiban jobb lesz, hogy újra szabadok lesztek és újra lesznek jogaitok. De több pénztek még hosszú ideig nem lesz, mert ami pénzt be tudunk vasalni, az arra kell, hogy helyrehozzuk azt, amit a Fidesz elrontott. Köszönöm.

Botka Zoli, abból, amit elmondta, az következik, hogy az MSZP nem partner, a baj csak az, hogy a jelenlegi ellenzéki kínálatból biztosan csak az MSZP lenne ott a következő parlamentben. Szeretném kérni, hogy ne csináljunk már úgy, mintha lenne egy tízszázalékos DK

meg tízszázalékos LMP. Most kétszázalékos DK van meg kétszázalékos LMP, és ez számomra baj. Hiába van meg a választói többségi akarat a kormányváltásra, de nincsenek meg hozzá a politikai aktorok. Egyébként meg a kétharmad könnyebben elérhető az új fideszes választói rendszerben, mint korábban elérhető volt. Ők arra találták ki a rendszert, hogy aki egy picivel is több szavazatot kap, annak jóval több mandátuma lesz. Tudom, hogy nem ez a szándékod, de semmi sem rombolja annyira a bázisunkat, mint az, ha azt sulykoljuk, hogy a Fideszt nem lehet leváltani, vagy ha mégis valami szerencse folytán sikerülne, akkor úgyszemint lehet kormányozni. Mindenre lehet politikai megoldást találni.

Vitányi Iván Én nagy együttérzéssel hallgattam Botka László szavait is és a hozzászólókat is. Most átlátjuk a helyzetet és a feladatot. Ezt a sajátos diktatórikus rendszert, ezt a turulokráciát csak akkor tudjuk leváltani, ha azok, akik e leváltás szükségességében egyetértenek, kialakítják maguk között a demokráciát. Ha megtanuljuk egymást megismerni és elismerni. Ha azok, akik kiléptek a szocialista pártból vagy sosem voltak benne, megértik a szocialista pártot. Ha azok, akik bent maradtak a szocialista pártban, megértik azokat, akik kiléptek. Ha azok a szocialisták, akik bent maradtak vagy kiléptek, megértik azokat, akik most kezdenek ébredni, és valami mást akarnak. Ha megértjük Bajnait, megértjük Gyurcsányt, megértjük Botka Lászlót, megértjük Juhász Pétert. Eközben föl kell mérnünk annak a helyzetnek a teljes abszurditását, amibe Magyarország került. Az elmúlt két évtizedben a politikai osztály, amely még 1990 előtt világosan látta, milyen óriási feladat Magyarország együttes modernizálása és demokratizálása, mindig hátrébb tette ezeket a feladatokat a hatalom megszerzése és megtartása miatt. Azt mondom tehát mindannyiunknak: ne a hatalom legyen az első. Akkor lehet megszerezni a hatalmat, ha nem a hatalom az első, hanem a nemzet sorsa az első. Nagyon nehéz dolog ez. Mindenkinek, aki ebben részt vesz, voltaképpen jó keresztény módjára mindennap önvizsgálatot kellene tartania. De ha nem jó keresztény, akkor is önvizsgálatot kellene tartania. A múltjára nézve és a jelenjére nézve, hogy valóban megtaláljuk egymást, és ne rögtön azzal kezdjük, hogy ki milyen hibákat követett el, mert valamennyien nagy hibákat követtünk el. Ha ezt meg tudnánk tenni, az lenne az a magyar csoda, amivel aztán érdemes nekivágni a következő éveknek, mert istentelen nehéz dolgok fognak még várni ránk. Nem olyan ellenféllel állunk szemben, amelynek ódzkodna buktatókat rakni elénk. Már eddig is rakott, ezután sem fogja megtartóztatni magát. De a matematikában úgy van, hogyha egy szinten nem lehet a feladatot megoldani, akkor egy magasabb szinten kell megpróbálni. Ez a mi dolgunk.

Tetszik

36 ember kedveli. Legyél te az első az ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **„Tudunk-e egyetérteni, vagy nem?” – Bauer Tamás, Bokros Lajos, Gyurcsány Ferenc és Kerék-Bárczy Szabolcs a Fapados Szalonban, moderátor Pikó András, hozzászólók Heller Ágnes, Bitó László, Dész László, Márton László, Vitányi Iván** – A Demokratikus Koalíció létrejöttének alap gondolata az volt, hogy kell...
2. **Kampány, esélyek, veszélyek – Dávid Ibolya, Somogyi Zoltán, Debreczeni József és Bokros Lajos a Fapados Szalonban – Moderátor Pikó András, hozzászólók Domány András, Mészáros Antónia, Molnár György, Farkas Zoltán, Vásárhelyi Mária, Vicsek Ferenc, Bauer Tamás, Vitányi Iván** – Emlékeim szerint amikor először volt nálunk vendég, elnök asszony,...
3. **A választás tétje – Lendvai Ildikó, Mesterházy Attila és Kiss Péter a Fapados Szalonban – Moderátor Pikó András, hozzászólók Bauer Tamás, Domány András, Horn Miklós, Fleck Zoltán, Molnár György, Bojár Gábor, Agárdi Péter és Vitányi Iván** – Baloldaliak, liberálisok számára ma nagy kérdés, hogy miért is...

4. **Mire van passzusunk? – Balázs Péter és Oszkó Péter a Fapados Szalonban, moderátor Pikó András, hozzászólók Lánzos Vera, Almási Miklós, Farkas Zoltán, Domány András, Bauer Tamás, Valki László, Vicsek Ferenc** – Amikor a beszélgetésünkre készültem, rájöttem, miért olyan nehéz követni...
5. **“Ez a lövészárk-politika középtávon katasztrófa felé viszi az országot” Dávid Ibolya a Fapados Szalonban Moderátor Pikó András , hozzászólók Kende Péter, Hont András, Domány András, Bauer Tamás, Váradi Júlia** “Ez a lövészárk-politika középtávon katasztrófa felé viszi az országot”...